

Language Access Plan

भाषामा पहुँचको योजना

जनवरी 6, 2023

स्वीकृति:

Julia S. Moore, P.E.

सेक्रेटरी

भर्मन्टका प्राकृतिक स्रोतहरूको निकाय

(Vermont Agency of Natural Resources, ANR)

मिति

भर्मन्टका प्राकृतिक स्रोतहरूको निकाय भाषामा पहुँचको योजना

विषय सूचीहरू

A. परिचय.....	3
B. परिभाषाहरू	7
C. ANR भाषा पहुँच नीति	11
D. योजना कार्यान्वयन गर्ने पाँच वटा चरण	12
चरण #1: भाषा पहुँचका लागि व्यक्तिहरू पहिचान गर्नुहोस्	12
चरण #2: भाषा र सञ्चारमा पहुँच उपलब्ध गराउनुहोस्.....	12
2.A. भाषामा पहुँच सेवाहरू चाहिने मानिसहरूका लागि भाषामा पहुँच.....	13
2.B. अमेरिकी असक्षमता ऐन र पुनर्स्थापना ऐनद्वारा संरक्षित व्यक्तिहरूका लागि सञ्चारमा पहुँच.....	14
चरण #3: ANR का कर्मचारी र उपप्रापकहरूलाई तालिम दिनुहोस्	14
चरण #4: भाषा तथा सञ्चारमा पहुँचको सार्वजनिक सूचना उपलब्ध गराउनुहोस्.....	15
चरण #5: भाषा पहुँच योजना निरीक्षण, मूल्याङ्कन र अपडेट गर्नुहोस्.....	15
E. अनुपालन.....	16
परिशिष्ट A: संक्षिप्त नाम.....	17
परिशिष्ट B: सन्दर्भहरू.....	18
परिशिष्ट C: कानुनी ब्याकग्राउन्ड	21

A. परिचय

भर्मन्टका प्राकृतिक स्रोतहरूको निकाय (ANR) भाषामा पहुँचको योजना (LAP) ले ANR ले अङ्ग्रेजीबाहेकका भाषा बोल्ने वा सञ्चारका विभिन्न मोडहरू प्रयोग गर्ने मानिसहरू, जस्तै श्रवण, दृष्टि वा बोल्ने शक्ति गुमाएका मानिसहरूलाई कसरी जानकारी र सेवाहरू प्रदान गर्ने कुरा व्याख्या गर्ने नीति र चरणहरू समावेश गर्छ। ANR भर्मन्टमा रहेका सबै मानिसलाई प्रभावकारी सञ्चार, समान अवसर र यसका कार्यक्रम, गतिविधि र सेवाहरूमा अर्थपूर्ण पहुँच प्रदान गर्न प्रतिबद्ध छ।

LAP मा अङ्ग्रेजीबाहेकका भाषा बोल्नेमानिस र सञ्चारका विभिन्न मोडहरू प्रयोग गर्ने मानिसहरूलाई प्रभावकारी सञ्चार, समान अवसर र ANR का कार्यक्रम, सेवा र गतिविधिहरूमा अर्थपूर्ण पहुँच प्रदान गरिएको छ भनी पहिचान र सहायता गरी मद्दत गर्न पाँच चरणहरू समावेश छन्। LAP का चरणहरू निम्न छन्: (1) भाषामा पहुँच चाहिने व्यक्तिहरू पहिचान गर्ने, (2) भाषा र सञ्चारमा पहुँच प्रदान गर्ने, (3) अनुदान वा सम्झौता प्राप्त गर्ने कर्मचारी र पक्षहरूलाई तालिम दिने, (4) भाषा तथा सञ्चारमा पहुँचको सार्वजनिक सूचना प्रदान गर्ने र (5) भाषा पहुँच योजना मनिटर, मूल्याङ्कन र अपडेट गर्नुहोस्। ANR ले ANR का कर्मचारी र LAP कार्यान्वयन गर्न ANR का अनुदान वा सम्झौताहरू प्राप्त गर्ने पक्षहरूलाई समर्थन गर्न चरणबद्ध मार्गनिर्देशनका रूपमा छुट्टै LAP कार्यान्वयन प्रक्रिया (प्रक्रिया) तयार गरेको छ।

अङ्ग्रेजी आफ्नो प्राथमिक भाषाका रूपमा प्रयोग नगर्ने र अङ्ग्रेजी बोल्ने, बुझ्ने, पढ्ने वा लेख्ने क्षमता कम भएका व्यक्तिहरूलाई अमेरिकी जनगणनाले "सीमित अङ्ग्रेजी प्रवीणता" वा LEP का रूपमा पहिचान गरेको छ। 2016-2019 अमेरिकी जनगणना ब्युरो अमेरिकी सामुदायिक सर्वेक्षण (U.S. Census Bureau American Community Survey) अनुसार, भर्मन्टमा 5 वर्ष वा सोभन्दा बढी उमेरका 8,300 भन्दा बढी अङ्ग्रेजी राम्रोसँग नबोल्ने मानिसहरू छन्।¹ प्रक्रियामा एकदमै सामान्य अङ्ग्रेजीबाहेकका भाषाहरू बोल्ने भर्मन्टका व्यक्तिहरूको सूची समावेश हुन्छ।

"सीमित अङ्ग्रेजी प्रवीणता भएका मानिसहरू" र "LEP भएका मानिसहरू" भन्ने वाक्यांशहरू सामान्यतया संघीय र राज्य मार्गदर्शनमा प्रयोग गरिन्छ। तर यो योजनामा, भर्मन्टको जातीय समानताको कार्यालय (Vermont Office of Racial Equity) ले "सीमित अङ्ग्रेजी प्रवीणता" वा "LEP" शब्द प्रयोग गर्न सिफारिस नगर्ने भएकाले ANR ले "LEP भएका मानिसहरू" को सट्टा "भाषामा पहुँचका सेवाहरू आवश्यक पर्ने मानिसहरू" भन्ने वाक्यांश प्रयोग गरेको छ। जातीय समानताको कार्यालयका बारेमा थप जानकारीका लागि, [2023 भाषामा पहुँचको रिपोर्ट](#) हेर्नुहोस्।

¹ अमेरिकी जनगणना ब्युरो, अमेरिकी सामुदायिक सर्वेक्षण, डाटा 2020 ACS 5 वर्षको अनुमान, तालिका B16001, जनसंख्या 5 वर्ष वा सोभन्दा बढी उमेरका।

कान कम सुन्ने वा सुन्न नसक्ने, कान कम सुन्ने- दृष्टिविहीन, र श्रवण, दृष्टि वा बोलीमा कमी अनुभव गर्ने व्यक्तिहरूले सञ्चारका विभिन्न मोडहरू प्रयोग गर्छन्। जस्तै, दृष्टिविहीन वा आँखा कम देख्ने व्यक्तिहरूले लिखित रूपमा भन्दा सुनेर जानकारी दिन र प्राप्त गर्न सक्छन् र बहिरा, सुन्न नसक्ने वा कान कम सुन्ने- दृष्टिविहीन व्यक्तिहरूले बाचनको सट्टा लेखन वा सांकेतिक भाषामार्फत जानकारी दिन र प्राप्त गर्न सक्छन्। भर्मन्टमा लगभग 70,000 श्रवणशक्ति गुमाएका मानिसहरू² र 13,000-16,000 बिचका दृष्टिविहीन वा आँखा कम देख्ने मानिसहरू छन्।³ भर्मन्टका सबैभन्दा सामान्य गैर-भाषाहरू भनेका अमेरिकी साङ्केतिक भाषा र नेपाली सांकेतिक भाषा हुन्।

राज्य तथा संघीय कानूनको अनुपालनमा र संघीय मार्गनिर्देशनअनुरूप LAP विकास गरिएको थियो। ANR मा प्रचलित कानुनी आवश्यकताहरूको विस्तृत पृष्ठभूमि परिशिष्ट C छ र त्यसमा निम्न कुरा पर्छ:

- 1964 को नागरिक अधिकार ऐन (Civil Rights Act) (शीर्षक VI) को शीर्षक VI, संघीय आर्थिक सहायता प्राप्त गर्ने जुनसुकै कार्यक्रम वा गतिविधिहरूमा जाति, रङ वा राष्ट्रिय मूलका आधारमा भेदभावका विरुद्ध छुट्टाछुट्टै व्यवहार र असमान प्रभावलाई निषेध गर्ने नियम र निर्देशनहरू लागू गर्ने।⁴
- 1987 को नागरिक अधिकार पुनस्थापना ऐन (Civil Rights Restoration Act) ले ANR जस्ता संघीय रकम र सहायता प्राप्त गर्ने प्राप्तकर्ताहरूले संस्था वा एजेन्सीमा नागरिक अधिकार कानूनहरू पालना गर्नुपर्छ भनी स्पष्ट पार्छ। कार्यक्रममा संघीय रकमहरू प्राप्त हुने भए तापनि उक्त संस्था वा एजेन्सीका सबै कार्यक्रम र गतिविधिमा नागरिक अधिकार कानूनहरू पालना गर्ने कुरा लागू हुन्छ।⁵

² भर्मन्टको कान नसुन्ने, सुन्नमा कठिनाइ र कान नसुन्ने/आँखा नदेख्ने व्यक्तिहरूको सल्लाहकार परिषद (Vermont Deaf, Hard of Hearing, and Deaf/Blind Advisory Council),

https://dail.vermont.gov/sites/dail/files//documents/Final_2022_D-HH-DB_Council_Report.pdf?msclkid=edc1a005c27311ec8204a3e2c4ea0a28.

³ भर्मन्टको असक्षमता, बुढ्यौली र आँखा नदेख्ने तथा दृष्टिविहीन व्यक्तिहरूको स्वतन्त्र जीवन विभाग, <https://dbvi.vermont.gov/>.

⁴ 42 U.S.C. § 2000d et seq. यसबाट पुनः प्राप्त गरिएको: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/USCODE-2008-title42/html/USCODE-2008-title42-chap21-subchapV.htm>; 40 C.F.R. दफा 7:

<https://www.epa.gov/sites/production/files/2013-09/documents/40p0007.pdf>.

⁵ 1987 को नागरिक अधिकार पुनस्थापना ऐन (Pub. L. 100-259) ले निम्न कुराहरू गर्ने यो विश्वव्यापी आवेदन लागू गर्छ: (A) शीर्षक VI को 1964 को नागरिक अधिकार पुनस्थापना ऐन, (b) Title IX को 1972 को शिक्षासम्बन्धी संशोधनहरू (Pub. L. No. 92-318, 86 Stat. 373-75), (c) 1975 को उमेरसम्बन्धी भेदभावको ऐन (29 U.S.C. § 623 (1975) को खण्ड 4 र (d) 1973 (29 U.S.C. § 794 (1985 & Sup. 1988) को पुनस्थापना ऐनको खण्ड 504।

- पुनर्स्थापना ऐनको खण्ड 504⁶ र अमेरिकी असक्षमता ऐन (Americans with Disabilities Act, ADA), असक्षमता भएका व्यक्तिहरूका लागि प्रभावकारी सञ्चार सुनिश्चित गर्न कार्यक्रम, सेवा तथा गतिविधिहरू र संघीय रकमहरू प्राप्त गर्न आवश्यक प्राप्तकर्ताहरूलाई सम्बन्धित भेदभावबाट योग्य व्यक्तिहरूलाई सुरक्षा गर्ने नियम तथा निर्देशनहरू कार्यान्वयन गर्ने प्रचलित नियमन तथा मार्गनिर्देशन।⁷
- सीमित अङ्ग्रेजी प्रवीणता, भएका व्यक्तिहरूका लागि सेवाहरूमा पहुँच सुधार गर्ने, शीर्षक VI को भाषामा पहुँचका आवश्यकता पुष्टि गर्ने र थप आवश्यकताहरूलाई रूपरेखा दिने कार्यकारी आदेश 13166।⁸
- अमेरिकी वातावरणीय संरक्षण निकाय (U.S. Environmental Protection Agency, EPA) को मार्गनिर्देशन, सीमित अङ्ग्रेजी प्रवीण भएका व्यक्तिहरूलाई असर गर्ने राष्ट्रिय उत्पत्ति भेदभावविरुद्ध शीर्षक VI निषेधको सन्दर्भमा वातावरणीय संरक्षण निकाय वित्तीय सहायता प्राप्तकर्ताहरूलाई मार्गनिर्देशन (EPA LEP मार्गनिर्देशन) दिइन्छ।⁹

LAP का बारेमा थप प्रश्नहरूका लागि, ANR का नागरिक अधिकार तथा वातावरणीय न्यायका निर्देशकलाई यसमा सम्पर्क गर्नुहोस् ANR.civilrights@vermont.gov.

⁶ 29 U.S. C. § 794.

⁷ आइडी.; 40 C.F.R. दफा 7, उपदफा C; 28 C.F.R. दफा 35, उपदफा E.

⁸ कार्यकारी आदेश नम्बर 13166, 65 संघीय दर्ता 50,121 (अगष्ट 11, 2000)। यसबाट पुनः प्राप्त गरिएको:

<https://www.lep.gov/sites/lep/files/resources/eolep.pdf>.

⁹ 69 संघीय दर्ता 35602 (जुन 25, 2004) (यहाँ यसपछि “EPA LEP मार्गनिर्देशन”)। यसबाट पुनः प्राप्त गरिएको:

<https://www.govinfo.gov/content/pkg/FR-2004-06-25/pdf/04-14464.pdf>.

B. परिभाषाहरू

यो खण्डमा ANR ले अङ्ग्रेजीबाहेकका भाषा बोल्ने वा सञ्चारका विभिन्न मोडहरू प्रयोग गर्ने मानिसहरूका लागि कार्यक्रम, सेवा र गतिविधिहरूमा कसरी प्रभावकारी सञ्चार र अर्थपूर्ण पहुँच प्रदान गर्छ भन्ने कुरा बुझ्न मद्दत गर्ने परिभाषाहरू समावेश छन्। यी परिभाषाहरू यो भाषामा पहुँचको योजना तथा प्रक्रियामा मात्र लागू हुन्छन् र यिनीहरू राज्य र संघीय कानून र मार्गदर्शनसँग सुसंगत हुन्छन्।

सहायता तथा सेवाहरू: सञ्चारका विभिन्न मोडहरू प्रयोग गर्ने मानिसहरूसँग सञ्चार गर्ने तरिकाहरू जनाउने "सहायक सहायता तथा सेवाहरू" भनेर पनि चिनिन्छ। सहायता तथा सेवाहरूमा पाठक, नोटकर्ता, योग्य सांकेतिक भाषा अनुवादक, सहायक सुन्न प्रणाली र उपकरण, कम्प्युटरको सहायताले वास्तविक समयमा गरिने ट्रान्सक्रिप्सन (computer-assisted real-time transcription, CART), खुला र बन्द क्याप्सनिङ, टेलिटाइपराइटर वा टेक्स्ट टेलिफोन (teletypewriter or text telephones, TTYs), क्याप्सन गरिएका फोन, भिडियोफोन, ठूला प्रिन्ट, ब्रेल, श्रव्य वा इलेक्ट्रोनिक ढाँचाहरूमा उपलब्ध गराइने जानकारी र सञ्चारको आवश्यकता भएका मानिसहरूका लागि अन्य उपकरण र सहायक प्रविधिहरू समावेश हुन सक्छन्।

अनुपालन: संघीय वित्तीय सहायता प्राप्तकर्ताले शीर्षक VI का सबै आवश्यकता प्रभावकारी रूपमा लागू गरेको वा यो लक्ष्य हासिल गर्नका लागि हरेक असल विश्वासका प्रयास गरिएको कुरा देखाउन सकेको अवस्थामा सन्तोषजनक अवस्था रहन्छ।

तोकिएको प्रतिनिधि: आफ्नो तर्फबाट सेवाहरू अनुरोध गर्न भाषामा पहुँचका सेवाहरूका लागि आवश्यक पर्ने व्यक्तिद्वारा छानिएको वा नियुक्त गरिएको संस्था।

भेदभाव: भेदभाव भनेको संयुक्त राज्य अमेरिकामा व्यक्ति दायराको अधीनमा रहेको जाति, रंग, राष्ट्रिय उत्पत्ति (भाषा सहित), उमेर, लिङ्ग वा क्षमता वा असक्षमताको माध्यमबाट आर्थिक सहायता प्राप्त गर्ने कुनै पनि कार्यक्रम वा गतिविधिअन्तर्गत जानिबुझिकन वा अन्जान असमान व्यवहार गर्ने (वा व्यवहारमा देखाउने) कार्य हो।¹⁰

छुटै उपचार: यस प्रकारको गैरकानुनी भेदभावले समान स्थानमा रहेका व्यक्तिहरूलाई उनीहरूको जाति, रङ, राष्ट्रिय उत्पत्ति (भाषा सहित), लिङ्ग, क्षमता वा असक्षमताको दायरा वा उमेरका आधारमा फरक व्यवहार गर्नुलाई जनाउँछ।

¹⁰ यसका साथै जाति, रङ र राष्ट्रिय उत्पत्तिका आधारमा भेदभावको बार हुने 1964 को 1964 को नागरिक अधिकार ऐनको शीर्षक VI मा अन्य संघीय गैर-भेदभाव कानून र नियमहरू संयुक्त राज्य अमेरिकामा सबै व्यक्तिको नागरिक र संवैधानिक अधिकारको समर्थनका लागि बनाइएको छ।

छुट्टै प्रभाव: यस प्रकारको गैरकानुनी भेदभावले भेदभावपूर्ण प्रभाव पार्ने नीति वा अभ्यासहरूलाई जनाउँछ।

प्रभावकारी सञ्चार: सञ्चारका विभिन्न मोडहरू प्रयोग गर्ने व्यक्ति वा श्रवण, दृष्टि वा वाचन क्षमता गुमाएका व्यक्तिले आफूले मनपर्ने भाषा वा तरिकामा जानकारी प्राप्त गर्न र जानकारी दिन सक्छ भन्ने सुनिश्चित गर्ने र ANR का कार्यक्रम, सेवा तथा गतिविधिमा सहभागी हुने समान अवसर दिने सञ्चार। प्रभावकारी सञ्चार भनेको संघीय नियम र पुनर्स्थापना ऐन र अमेरिकी असक्षमता ऐन लागू गर्ने मार्गनिर्देशनमा प्रयोग गरिएको कानुनी शब्द हो।

संघीय वित्तीय सहायता: संघीय वित्तीय सहायतामा संघीय रकमहरूका अनुदान र ऋणहरू; संघीय सम्पत्तिको अनुदान वा दान; प्रशिक्षण; संघीय कर्मचारीका विवरण; वा कुनै पनि सम्झौता, व्यवस्था वा उद्देश्यहरूमध्ये एउटा उद्देश्य सहायताको प्रावधान रहेका अन्य सम्झौता मात्र नभई अन्य कुराहरू पनि पर्छन्।

चार खण्डको परीक्षण: भाषामा पहुँचका आवश्यकताहरू निर्धारण गर्न र अङ्ग्रेजीबाहेकका भाषाहरू बोल्ने व्यक्तिहरूका लागि अर्थपूर्ण पहुँच सुनिश्चित गर्नका लागि चाल्ने उचित कदमहरू निर्धारण गर्न EPA मार्गदर्शनमा समावेश गरिएको मूल्याङ्कन।¹¹ खण्ड D.2a मा व्याख्या गरिएअनुसार निम्न रहेको चार खण्डको परीक्षणमा, भाषामा पहुँचका सेवाहरू आवश्यक पर्ने व्यक्तिहरूको सङ्ख्या, भाषामा पहुँचका सेवाहरू आवश्यक पर्ने व्यक्तिहरूसँगको अन्तरक्रियाको बारम्बारता, वातावरणीय स्वास्थ्य र सुरक्षासम्बन्धी विचार र लागतको सन्तुलन समावेश हुन्छ।

दोभासे: यो LAP का उद्देश्यहरूका लागि, एउटै अर्थ कायम राख्दै सांकेतिक भाषामा बोलिने शब्द वा शब्दहरूलाई एक भाषाबाट अर्को भाषा मा रूपान्तरण गर्ने कार्य।

भाषामा पहुँचका सेवाहरू: भाषामा पहुँचका सेवाहरूमा अङ्ग्रेजीबाहेकका भाषाहरूमा कागजातहरूको व्याख्या तथा अनुवाद पर्छन्। उक्त व्याख्या तथा अनुवादहरू बोलिने र सांकेतिक भाषाहरू दुवैमा लागू हुन्छन्।

भाषा तथा सञ्चारमा पहुँच: भाषामा पहुँचका सेवाहरू चाहिने र विभिन्न स्तरको श्रवण, दृष्टि वा वाचन क्षमता गुमाएका व्यक्तिहरूलाई प्रभावकारी सञ्चार र यसको कार्यक्रम, सेवा तथा गतिविधिहरूमा अर्थपूर्ण पहुँच प्रदान गर्न र सञ्चारका विभिन्न मोडहरू प्रयोग गरी ANR द्वारा चालिएका कदमहरू।

भाषासम्बन्धी सेवा प्रदायक: व्याख्या तथा अनुवाद सेवाहरू उपलब्ध गराउने व्यक्ति।

¹¹ EPA LEP मार्गनिर्देशन, सुप्रा नोट 9.

अर्थपूर्ण पहुँच: विभिन्न निःशुल्क भाषा वा सञ्चारका माध्यमहरू प्रयोग गर्ने मानिसहरूलाई सही, समयसापेक्ष र प्रभावकारी सञ्चार प्रदान गर्ने भाषामा पहुँचका सेवाहरू। अर्थपूर्ण पहुँच भनेको संघीय नियम र नागरिक अधिकार ऐनको शीर्षक VI लागू गर्ने मार्गनिर्देशनमा प्रयोग गरिएको कानुनी शब्द हो।

सञ्चारका माध्यमहरू: यसले मौखिक सञ्चार, गैर-मौखिक सञ्चार, दृश्य सञ्चार, लिखित सञ्चार वा श्रवणसहित अमेरिकी असक्षमता ऐन र पुनर्स्थापना ऐनद्वारा संरक्षित व्यक्तिहरूद्वारा प्रयोग गरिने सञ्चारका प्रकारहरूलाई बुझाउँछ।

गैर-अनुपालन: प्राप्तकर्ताले निर्धारित आवश्यकताहरू पूरा गर्न नसकेको र राज्य तथा संघीय नागरिक अधिकारसम्बन्धी कानून र नियमहरू लागू गर्नमा राम्रो इमान्दारीताको प्रयासको स्पष्ट अभाव देखाएको अवस्थामा रहने अवस्था।

प्राथमिक भाषा: व्यक्तिले एकदमै प्रभावकारी सञ्चारका लागि प्रयोग गर्ने भाषा।

कार्यक्रम, सेवा र क्रियाकलापहरू: ANR का सबै सञ्चालनलाई जनाउँछन्।

प्रापक: कुनै पनि राज्य वा यसको राजनीतिक उपविभाग, राज्य वा यसको राजनीतिक उपविभागको कुनै उपकरण, कुनै सार्वजनिक वा निजी एजेन्सी, संस्था, संगठन वा अन्य निकाय वा कुनै प्राप्तकर्ताको उत्तराधिकारी, नियुक्ति वा प्रापकसहित तर सहायताको अन्तिम लाभार्थीलाई बाहेकका कुनै पनि व्यक्तिलाई संघीय कोष र सहायता प्रत्यक्ष रूपमा वा अर्को प्राप्तकर्तामार्फत विस्तार गरिएको छ।¹² ANR भनेको संघीय कोष र सहायताको प्रापक हो।

सुरक्षित हार्बर: यो जरिवाना वा दायित्वबाट सुरक्षा उपलब्ध गराउन कानुनी मानकका रूपमा नियमहरूमा प्रयोग गरिएको वाक्यांश हो। यो परिप्रेक्ष्यमा, "सुरक्षित हार्बर" संघीय सरकारले प्रयोग गरेको अर्थ हो कुनै प्रापक जस्तै ANR, EPA LEP मार्गनिर्देशन र न्याय विभाग (Department of Justice, DOJ) LEP मार्गनिर्देशनमा व्याख्या गरिएको लिखित अनुवादसम्बन्धी जानकारी उपलब्ध गराउँछ भने।¹³ यस्तो कार्यलाई प्राप्तकर्ताको लिखित अनुवादका दायित्वहरूको अनुपालनको बलियो प्रमाण मानिने छ।¹⁴

उपप्रापक: प्रापकमार्फत संघीय वित्तीय सहायता प्राप्त गर्ने संस्था, जस्तै अनुदान वा सम्झौता प्राप्त गर्ने संस्था।

¹² 40 C.F.R. § 7.25.

¹³ संयुक्त राज्य न्याय विभाग 2002 LEP मार्गनिर्देशन 67 संघीयमा सेफ हार्बरका प्रावधानहरू। दर्ता 41455, 41464 (जुन 18, 2002) (यहाँ यसपछि "DOJ LEP मार्गनिर्देशन")। यसबाट पुनः प्राप्त गरिएको:

<https://www.govinfo.gov/content/pkg/FR-2002-06-18/pdf/02-15207.pdf>.

¹⁴ EPA LEP मार्गनिर्देशन, सुप्रीम नोट 9.

अनुवादन: LAP का उद्देश्यहरूका लागि लिखित पाठलाई एउटा भाषाबाट अर्को भाषामा समतुल्य पाठमा रूपान्तर गर्ने प्रक्रिया। पाठ विद्युतीय ढाँचामा हुनुपर्छ।

महत्त्वपूर्ण कागजात: ANR का कार्यक्रम, क्रियाकलाप र सेवाहरूमा अर्थपूर्ण पहुँच सक्षम गर्नका लागि महत्त्वपूर्ण जानकारी समावेश गर्ने कागज वा विद्युतीय सामग्री वा कानूनद्वारा आवश्यक प्रक्रिया वा प्रक्रियाहरूका बारेमा जानकारी समावेश गर्छ। “महत्त्वपूर्ण” का रूपमा कागजातको वर्गीकरण कार्यक्रमको महत्त्व, जानकारी, इन्काउन्टर वा संलग्न सेवा र जानकारी सही तरिकाले वा समयमै उपलब्ध गराइएन भने भाषा पहुँच सेवाहरू आवश्यक पर्ने व्यक्तिको परिणाममा निर्भर हुन सक्छ।

C. ANR भाषा पहुँच नीति

यो अङ्ग्रेजीबाहेकका अन्य भाषा बोल्ने मानिसलाई यसका कार्यक्रम, सेवा र क्रियाकलापहरूमा अर्थपूर्ण पहुँच उपलब्ध गराउने ANR को नीति हो। अर्थपूर्ण पहुँच सुनिश्चित गर्नु भनेको निःशुल्क र संघीय कानूनसँग मेल खाने सही, समयमै र प्रभावकारी भाषा पहुँच सेवा उपलब्ध गराउनु हो।

कान नसुन्ने, सुन्न नसक्ने, आँखा नदेख्ने, कान नसुन्ने/आँखा नदेख्ने, सञ्चारका अन्य मोडहरू प्रयोग गर्ने वा अमेरिकी असक्षमता ऐन र पुनर्स्थापना ऐनद्वारा सुरक्षित भएका मानिसहरूलाई प्रभावकारी सञ्चार उपलब्ध गराउने ANR को नीति पनि हो। ANR ले संघीय र राज्यको कानूनसँग मेल खाने ANR का कार्यक्रम, सेवा र क्रियाकलापहरूमा सहभागी हुनका लागि समान अवसर दिने कुनै लागतविनै र समयमै प्रभावकारी सञ्चार उपलब्ध गराउने छ। ANR ले व्यक्तिको गोपनीयता र स्वतन्त्रताको रक्षा गर्ने तरिकामा प्रभावकारी सञ्चार उपलब्ध गराउने छ। प्रभावकारी सञ्चारका प्रावधानहरूमा उपयुक्त सहायक सहायता र सेवाहरू पर्न सक्छन्।

D. योजना कार्यान्वयन गर्ने पाँच वटा चरण

ANR ले ANR भाषा पहुँच नीति कार्यान्वयन गर्न पाँच वटा चरण प्रयोग गर्ने छ। यी चरणहरूले भाषा पहुँच सेवाहरू वा सञ्चारका विभिन्न मोडहरू प्रयोग गर्ने मानिसहरूलाई प्रभावकारी सञ्चार र ANR का कार्यक्रम, सेवा र क्रियाकलापहरूमा अर्थपूर्ण पहुँच सुनिश्चित गर्न पहिचान र व्यक्तिहरूलाई सहायता गर्न मद्दत गर्छन्। चरणहरू निम्न हुन्: (1) भाषा पहुँचका लागि व्यक्तिहरू पहिचान गर्ने (2) भाषा र सञ्चारमा पहुँच उपलब्ध गराउने, (3) ANR कर्मचारी र उपप्रापकहरूलाई तालिम दिने (4) भाषा तथा सञ्चार पहुँचको सार्वजनिक सूचना उपलब्ध गराउने र (5) निरीक्षण गर्ने, मुल्याङ्कन गर्ने र LAP अपडेट गर्ने। ANR LAP कार्यान्वयन प्रक्रियाले ANR ले LAP कार्यान्वयन कसरी गर्ने छ भन्ने कुरामा विस्तृत विवरण उपलब्ध गराउँछ।

चरण #1: भाषा पहुँचका लागि व्यक्तिहरू पहिचान गर्नुहोस्

ANR ले भाषा पहुँचका व्यक्तिहरूलाई चाहिने भाषा पहुँच सेवाहरू पहिचान गर्न प्रक्रियामा व्याख्या गरिएका विधिहरूको सङ्ख्यामा रोजगार गर्ने छ। यसमा विभिन्न संघीय, राज्य र स्थानीय जनसाङ्ख्यिक डाटा स्रोतहरू र अन्य एजेन्सीहरूमा समन्वय पर्छ। ANR कर्मचारीले भाषा पहुँचका मानिसलाई पहिचान गर्न मद्दत गर्ने "ANR भाषा पहुँच कार्डहरू" सार्वजनिक बैठकहरूमा ल्याउने छन्। भविष्यका सार्वजनिक संलग्नता क्रियाकलापहरू समर्थन गर्न, ANR ले भाषा पहुँच सेवाहरू चाहिने मानिसहरूसँगको इन्काउन्टरको रेकर्ड र सञ्चारका विभिन्न मोडहरू प्रयोग गर्ने मानिसहरूले सञ्चार पहुँच सेवाहरूका लागि अनुरोधहरूको रेकर्ड राख्ने छ। ANR ले व्यक्तिको गोपनीयता र स्वतन्त्रताको रक्षा गर्ने तरिकामा रेकर्डहरू कायम राख्ने छ।

चरण #2: भाषा र सञ्चारमा पहुँच उपलब्ध गराउनुहोस्

ANR ले चरण # 1 पूरा गरिसकेपछि, अर्को चरणले भाषा र सञ्चारमा पहुँच उपलब्ध गराउने वा नगराउने र कसरी गर्ने भन्ने निर्धारण गर्नु हो। खण्ड 2.A ले भाषामा पहुँच गर्ने सेवाहरू चाहिने मानिसहरूलाई भाषामा पहुँच उपलब्ध गराउने प्रक्रियालाई व्याख्या गर्छ र खण्ड 2.B ले सञ्चारका विभिन्न मोडहरू प्रयोग गरेर मानिसहरूलाई भाषामा पहुँच उपलब्ध गराउने प्रक्रियालाई व्याख्या गर्छ। यी प्रक्रियाहरू प्रक्रियामा विस्तृत रूपमा व्याख्या गरिएको छ।

2.A. भाषामा पहुँच सेवाहरू चाहिने मानिसहरूका लागि भाषामा पहुँच

ANR ले भाषामा पहुँच गर्ने आवश्यकताहरू निर्धारण गर्न प्रारम्भिक पोइन्टका रूपमा चार वटा खण्ड परीक्षण प्रयोग गर्ने छ र ANR ले निःशुल्क र संघीय कानूनसँग मेल खाने भाषामा पहुँच गर्ने सेवाहरू चाहिने व्यक्तिहरूका लागि अर्थपूर्ण पहुँच गर्ने सुनिश्चित गर्नका लागि उचित कदम चाल्ने छ।¹⁵ ANR ले साना व्यवसाय, स्थानीय सरकार र नागरिक सङ्गठनहरूमा अनावश्यक बोझ नथोपाइकन अर्थपूर्ण पहुँच सुनिश्चित गर्न यी चार वटा खण्डलाई सन्तुलनमा राख्ने छ।¹⁶ चार खण्डको परीक्षण मूल्याङ्कनहरू:

- **खण्ड 1:** ANR कार्यक्रम, क्रियाकलाप वा सेवाद्वारा सामना गर्न योग्य वा सम्भावित भाषा पहुँच सेवाहरू चाहिने मानिसको |सङ्ख्या वा अनुपात। यो खण्डले कागजात कुन भाषाहरूमा अनुवाद गर्नुपर्छ भनेर निर्धारण गर्न मद्दत गर्ने छ।
- **खण्ड 2:** भाषा पहुँच सेवाहरू चाहिने मानिसलाई ANR को कार्यक्रम, क्रियाकलाप वा सेवासँग सम्पर्कमा आउने आवृत्ति हो। यो खण्डले अनुवादको आवश्यकता भएका अन्य महत्त्वपूर्ण कागजातहरूको तुलनामा कागजात अनुवाद गर्ने प्राथमिकता कतिको उच्च हुनुपर्छ भनेर निर्धारण गर्न मद्दत गर्ने छ।
- **खण्ड 3:** कार्यक्रम, क्रियाकलाप वा कार्यक्रमद्वारा उपलब्ध गराइएको सेवाको प्रकृति र महत्त्व मानिसको जीवनमा महत्त्वपूर्ण हुन्छ। यो खण्डले भाषा सेवा वा सूचनाहरूमा पहुँचको कमीले सार्वजनिक स्वास्थ्य र सुरक्षा, वातावरणीय जोखिम वा भाषामा पहुँच गर्ने सेवाहरू चाहिने मानिसहरूलाई अन्य हानिकारक परिणामहरू तुरुन्तै वा गम्भीर रूपमा असर पार्न सक्छ भनेर निर्धारण गर्न मद्दत गर्ने छ।
- **खण्ड 4:** ANR कर्मचारीले वित्तीय अवरोधहरूका कारण सेवाहरू सीमित गर्नुअघि लागतमा प्रभावी रूपमा पर्याप्त र सही भाषा पहुँच सेवाहरू उपलब्ध गराउने विकल्पहरूको मूल्याङ्कन गर्नुपर्छ। यो खण्डले स्रोतका उपलब्धता र शुल्कहरूको उचित रूपमा सन्तुलनमा राख्छ। यी चार वटा खण्डको सन्तुलनले ANR लाई उचित समयसीमाभित्र भाषा पहुँच सेवाहरू चाहिने प्रभावित मानिसहरूका भाषाहरूमा समग्रमा वा आंशिक रूपमा महत्त्वपूर्ण कागजातहरू पहिचान गर्न र अनुवाद गर्न मद्दत गर्ने छ। "महत्त्वपूर्ण" का रूपमा कागजातको वर्गीकरण जानकारीको महत्त्वजस्ता धेरै विचारहरूमा निर्भर गर्छ; कार्यक्रम, क्रियाकलाप वा संलग्न सेवा; र सही तरिकाले वा समयमै जानकारी उपलब्ध नगराउँदा परिणामहरू हुन्छ।

¹⁵ EPA LEP मार्गनिर्देशन, *सुप्रा* नोट 9.

¹⁶ *आइडी।*

ANR ले अनुवादका लागि महत्त्वपूर्ण कागजातहरू, समग्रमा वा आंशिक रूपमा पहिचान गर्न प्रारम्भिक समीक्षा सञ्चालन गर्ने छ। ANR ले आवश्यक आधारमा महत्त्वपूर्ण कागजातहरूको लिखित अनुवादहरू उपलब्ध गराउन LAP र प्रक्रियामा भर पर्ने छ। ANR ले अनुवाद, व्याख्या, टेलिफोनिक व्याख्या उपलब्ध गराउन राज्यको भर्मन्ट भाषा सेवाहरूका ठेकेदारहरूको प्रयोग गर्ने छ।¹⁷ ANR ले योग्य भाषा सेवा प्रदायकहरू (जस्तै, दोभासे वा अनुवादक) प्रयोग गरी भाषा र सञ्चार पहुँच सुनिश्चित गर्न र यसका क्रियाकलापहरूले रेकर्ड राख्न उचित कदम चाल्ने छ।

ANR ले महत्त्वपूर्ण कागजातहरूको लिखित अनुवादका लागि "सुरक्षित हार्बर" मानक पनि प्रयोग गर्ने छ। ANR ले EPA LEP मार्गनिर्देशन¹⁸ र न्याय विभाग (DOJ) LEP मार्गनिर्देशनसँग मेल खाने अनुपालनको न्यूनतम स्तर पूरा गरिरहेको छ भनी सुनिश्चित गर्न सुरक्षित हार्बर मानक प्रयोग गरिन्छ।¹⁹

2.B. अमेरिकी असक्षमता ऐन र पुनर्स्थापना ऐनद्वारा संरक्षित व्यक्तिहरूका लागि सञ्चारमा पहुँच

ANR ले भाषा र सञ्चारमा पहुँच, सूचना वा अन्य सम्बन्धित सेवाहरू चाहिने मानिसहरूलाई समयमै र प्रभावकारी प्रतिक्रिया सुनिश्चित गर्ने छ। ANR ले तिनीहरूको क्षमता र सञ्चारको विधिहरूका लागि कुनै शुल्क नलाग्ने र समयमै राज्य र संघीय कानून र मार्गनिर्देशनसँग मेल खाने सञ्चार विभिन्न मोडहरू प्रयोग गर्ने मानिसहरूका लागि भाषा र सञ्चार पहुँच सेवाहरू उपलब्ध गराउने छ। ANR ले भाषा सेवाहरू प्रदान गर्न राज्यको भर्मन्ट भाषा सेवाका ठेकेदारहरूको प्रयोग गर्ने छ।²⁰ ANR ले भाषा सेवा प्रदायकहरू (जस्तै अनुवादक वा अनुवादक) प्रयोग गरी भाषा र सञ्चार पहुँच सञ्चालन गरिएको सुनिश्चित गर्न र यसका क्रियाकलापको रेकर्ड राख्न उचित चरणहरू चाल्ने छ। ANR ले असक्षमता भएका व्यक्तिहरूका लागि सार्वजनिक बैठकहरूका लागि भौतिक रूपमा पहुँच योग्य सुविधाहरूको प्रयोग सुनिश्चित गर्ने छ।

चरण #3: ANR का कर्मचारी र उपप्रापकहरूलाई तालिम दिनुहोस्

¹⁷ हालका राज्यव्यापी सम्झौताहरू, <https://bgs.vermont.gov/purchasing-contracting/contract-info/current#Translation%20Services>.

¹⁸ EPA LEP मार्गनिर्देशन, सुप्रा नोट 9.

¹⁹ सुरक्षित हार्बर प्रोभिजनमा DOJ LEP मार्गनिर्देशन, 67 संघीय दर्ता 41455, 41464 (जुन 18, 2002). यसबाट पुनः प्राप्त गरिएको: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/FR-2002-06-18/pdf/02-15207.pdf>.

²⁰ हालका राज्यव्यापी सम्झौताहरू, <https://bgs.vermont.gov/purchasing-contracting/contract-info/current#Translation%20Services>.

ANR ले कर्मचारी र ANR उपप्रापकहरूका लागि अनिवार्य प्रशिक्षण प्रदान गर्ने छ जसले सार्वजनिक पहुँच र संलग्नतामा सङ्लग्न छन् र भाषा पहुँच सेवाहरू चाहिने व्यक्तिहरू वा सञ्चारका विभिन्न मोडहरू प्रयोग गर्ने व्यक्तिहरूलाई भेट्न सक्ने सम्भावना छ। तालिम दिने उद्देश्य भनेको कर्मचारी र ANR का उपप्रापकहरूलाई भाषा र सञ्चार पहुँच सेवाहरू प्रदान गर्ने ANR कर्मचारीहरूको जिम्मेवारी, राज्य स्रोतहरू कसरी प्रयोग गर्ने र जनतासँग अन्तरक्रिया गर्दा सांस्कृतिक क्षमता र संवेदनशीलता कसरी कायम राख्ने भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्नु हो। यो योजनामा नयाँ कर्मचारी ओरिन्टेसनका रूपमा र प्रत्येक चार वर्षको न्यूनतममा ठूलो परिवर्तन भएको बेला ANR ले उपप्रापक र प्रशिक्षणको सञ्चालन गर्न तालिम दिने छ।

चरण #4: भाषा तथा सञ्चारमा पहुँचको सार्वजनिक सूचना उपलब्ध गराउनुहोस्

ANR ले भाषा पहुँच सेवाहरू र सञ्चार आवश्यकताहरू चाहिने व्यक्तिहरूसँग प्रभावकारी सञ्चार, समान अवसर र ANR का कार्यक्रम, गतिविधि र सेवाहरूमा अर्थपूर्ण पहुँच छ भनी सुनिश्चित गर्न उपलब्ध भाषा र सञ्चार पहुँच सेवाहरूका बारेमा सूचना र जानकारी प्रदान गर्ने छ। ANR ले वेबसाइटमा LAP र प्रक्रिया प्रकाशित गर्ने छ र योजनालाई अङ्ग्रेजीबाहेकका अन्य भाषाहरूमा उपलब्ध गराउने छ। GoogleTranslate (अस्वीकरणसँग) पहिले नै ANR वेबपेजहरूमा अनलाइन सूचनाहरू अङ्ग्रेजीबाहेकका अन्य भाषाहरूमा अनुवाद गर्नका लागि उपलब्ध हुन्छ।

चरण #5: भाषा पहुँच योजना निरीक्षण, मूल्याङ्कन र अपडेट गर्नुहोस्

ANR ले LAP, नीतिहरू र प्रक्रिया समय-समयमा निरीक्षण, मूल्याङ्कन र अपडेट गर्ने छ। ANR ले भाषा र सञ्चार पहुँच सेवाहरूको प्रयोग र प्रदान गरिएका सेवाहरूको सम्बन्धमा कुनै पनि गुनासो, प्रतिक्रिया वा सुझावहरूको रेकर्ड राख्ने छ; सर्वेक्षण कर्मचारीहरूले आफ्नो काममा कति पटक भाषा र सञ्चार पहुँच सेवाहरू प्रयोग गर्छन् भनी भाषा पहुँच सेवाहरू चाहिने व्यक्तिहरू र सञ्चारका विभिन्न मोडहरू प्रयोग गर्ने व्यक्तिहरूसँग एजेन्सी अन्तरक्रियाहरू अवलोकन र मूल्याङ्कन गर्नुहोस् र हालको सामुदायिक जनसाङ्ख्यिकी र आवश्यकताहरूमा कायम राख्नुहोस्। ANR ले LAP समय-समयमा र प्रत्येक चार वर्षको न्यूनतममा अपडेट गर्ने छ।

E. अनुपालन

ANR ले कर्मचारी र उपप्रापकहरूसँग LAP कार्यान्वयन गर्न र पालना गर्न आवश्यक जानकारी र स्रोतहरू छन् भनी सुनिश्चित गर्न आवधिक आधारमा कर्मचारी र उपप्रापकहरूलाई प्रतिक्रिया दिने छ। ANR ले कर्मचारी र उपप्रापकहरूलाई योजनाका खण्डहरू, समय सीमाहरू र थप स्पष्टीकरण वा अपडेट गर्न चाहिने प्रशिक्षण सामग्रीहरू पहिचान गर्न प्रतिक्रिया प्रदान गर्ने अवसरहरू प्रदान गर्ने छ। ANR ले कर्मचारी र उपप्रापकहरूले LAP र प्रक्रियाको सर्त तथा प्रावधानहरू पूरा गर्न मद्दत गर्ने छ। यो योजनाले नीति तथा प्रावधानहरूसँग असल विश्वास पूरा गर्न नसकेकाले अनुशासनात्मक परिणामहरूमा नतिजा गर्न सक्छ।

ANR ले LAP वा संधीय देवानी अधिकारहरूको कानून उल्लङ्घन गर्ने कुनै पनि कार्यको आरोप लगाउने उजुरीहरूको तुरून्तै र न्यायसङ्गत समाधान प्रदान गर्न *देवानी अधिकार र गैर-भेदभावको गुनासो प्रक्रियाको* उपयोग गर्ने छ।²¹

²¹ ANR, *देवानी अधिकारहरू र गैर-भेदभावसम्बन्धी गुनासो प्रक्रिया*,

<https://anr.vermont.gov/sites/anr/files/2021.12.08%20Final%20Title%206%20Grievance%20Procedure.pdf>

परिशिष्ट A: संक्षिप्त नाम

ACS: American Community Survey (of the U.S. Census) (अमेरिकी समुदाय सर्वेक्षण (यु.एस. जनगणनाको))

ADA: The Americans with Disabilities Act (असक्षमता ऐनमा भएका अमेरिकीहरू)

ANR: Vermont Agency of Natural Resources (भर्मन्टका प्राकृतिक स्रोतहरूको निकाय)

CFR: Code of Federal Regulations (संघीय नियमहरूको कोड)

Census: United States Census Bureau (संयुक्त राज्य अमेरिका जनगणना ब्यूरो)

DEC: Department of Environmental Conservation (Vermont); part of ANR (वातावरणीय संरक्षण विभाग (भर्मन्ट); ANR को भाग)

DOI: United States Department of Interior (संयुक्त राज्य अमेरिका गृह विभाग)

DOJ: United States Department of Justice (संयुक्त राज्य अमेरिका न्याय विभाग)

EPA: United States Environmental Protection Agency (संयुक्त राज्य अमेरिका वातावरणीय संरक्षण निकाय)

FPR: Department of Forests, Parks, and Recreation Department (Vermont); part of ANR (फरेस्ट, पार्क विभाग र रिक्रेसन विभाग (भर्मन्ट); ANR को भाग)

FWD: Department of Fish and Wildlife (Vermont); part of ANR (माछा र वन्यजन्तु विभाग (भर्मन्ट); ANR को भाग)

LAP: Language Access Plan (भाषा पहुँच योजना)

LEP: Limited English Proficiency (सीमित अङ्ग्रेजी प्रवीणता)

USDA: United States Department of Agriculture (संयुक्त राज्य अमेरिका कृषि विभाग)

परिशिष्ट B: सन्दर्भहरू

- कार्यकारी आदेश 13166 अन्तर्गत सबै संघीय निकायहरूको महान्यायाधिवक्ताका समझदारी ज्ञापन संघीय सरकारको नविकरण प्रतिबद्धताको सम्बन्धमा भाषा पहुँच उत्तरदायित्वहरू (फेब्रुअरी 17, 2011) https://www.lep.gov/sites/lep/files/resources/AG_021711_EO_13166_Memo_to_Agencies_with_Supplement.pdf।
- 1964 को देवानी अधिकार ऐन (शीर्षक VI)। 42 U.S.C. § 2000d et seq., <https://www.justice.gov/crt/fcs/TitleVI-Overview>.
- कन्ग्रेसल अनुसन्धान सेवा, *विद्यालयमा देवानी अधिकारहरू: 1964 देवानी अधिकार ऐनको शीर्षक VI को निकाय प्रवर्तन*, R45665, अप्रिल 4, 2019 <https://fas.org/sgp/crs/misc/R45665.pdf>।
- EPA, *EPA सहायता प्राप्त व्यावस्थापन वातावरणीय अनुमति कार्यक्रमहरूका लागि शीर्षक VI सरकारी संलग्नता मार्गनिर्देशन* 2006 (प्राप्त मार्गनिर्देशन) <https://www.govinfo.gov/content/pkg/FR-2006-03-21/pdf/06-2691.pdf>।
- EPA LEP मार्गनिर्देशन 2004 <https://www.govinfo.gov/content/pkg/FR-2004-06-25/pdf/04-14464.pdf>।

EPA, सीमित अङ्ग्रेजी प्रवीणता भएको सहायता गर्ने व्यक्ति

<https://www.epa.gov/ogc/assisting-people-limited-english-proficiency>।

- EPA, कार्यकारी आदेश 13166 मा LEP अपडेट गरिएको आदेश 1000.32 सीमित अङ्ग्रेजी प्रवीणता भएको व्यक्तिहरूका सेवाहरूमा पहुँच सुधार (फेब्रुअरी 23, 2017) <https://www.epa.gov/ogc/epa-order-100032-compliance-executive-order-13166>।

- कार्यकारी आदेश 13166, सीमित अङ्ग्रेजी प्रवीणता भएको व्यक्तिहरूका सेवाहरूमा पहुँच सुधार्ने, 65 संघीय। दर्ता 50,123 (अगस्त 16, 2000), <https://www.justice.gov/crt/federal-coordination-and-compliance-section-180>।
- DOJ 1964 को देवानी अधिकारहरू ऐनको शीर्षक VI को प्रवर्तन - सीमित अङ्ग्रेजी प्रवीणता भएका व्यक्तिहरू विरुद्ध राष्ट्रिय मूल भेदभाव 65 संघीय। दर्ता 50123 (अगस्त 16, 2000), <https://www.govinfo.gov/content/pkg/FR-2000-08-16/pdf/00-20867.pdf>।
- DOJ, LEP मार्गनिर्देशन 67 संघीय। दर्ता 41455 (जुन 18, 2002), <https://www.govinfo.gov/content/pkg/FR-2002-06-18/pdf/02-15207.pdf>।
- DOJ, संघीय रूपमा सञ्चालन गरिएको र संघीय रूपमा सहायता कार्यक्रमहरूका लागि भाषा पहुँच मूल्याङ्कन र योजना उपकरण (मे 2011), https://www.lep.gov/sites/lep/files/resources/2011_Language_Access_Assessment_and_Planning_Tool.pdf।
- DOJ, संघीय रूपमा सञ्चालन गरिएको र संघीय रूपमा सहायता कार्यक्रमहरूका लागि साधारण भाषा पहुँच प्रश्नहरू, टेक्निकल सहायता र मार्गनिर्देशन (अगस्त 2011), https://www.lep.gov/sites/lep/files/resources/081511_Language_Access_CAQ_TA_Guidance.pdf।
- DOJ, सीमित अङ्ग्रेजी प्रवीणता, <https://www.lep.gov/>।
- DOJ, ADA का आवश्यकताहरू: प्रभावकारी सञ्चार, <https://www.ada.gov/effective-comm.htm>।
- DOJ, ADA अपडेट: प्रदेश र स्थानीय सरकारहरूका लागि प्राइमर, https://www.ada.gov/regs2010/titleII_2010/title_ii_primer.html।

- Digital.Gov, वेब सामग्री प्रबन्धकहरूका लागि उत्कृष्ट अभ्यासहरूका बारेमा जानकारी,
<https://digital.gov/2012/10/01/automated-translation-good-solution-or-not/>
- यु.एस जनगणना ब्यूरो अमेरिकी समुदाय सर्वेक्षण <https://www.census.gov/programs-surveys/acs/about.html> | https://www.lep.gov/maps/lma2015/Final_508/.
- यु.एस जनगणना ब्यूरो अमेरिकी समुदाय सर्वेक्षण डाटा 2020 ACS 5-वर्ष अनुमानहरू, तालिका S1601, जनसङ्ख्या 5 वर्ष र सोभन्दा माथि
<https://data.census.gov/cedsci/table?g=0400000US50&tid=ACSST5Y2020.S1601> |
- यु.एस जनगणना ब्यूरो, “म निम्न भाषाहरू बोल्छु” भाषा पहिचान कार्ड
<https://www.lep.gov/sites/lep/files/resources/ISpeakCards2004.pdf> |
- असक्षमता, वृद्धावस्था र स्वतन्त्र जीवनको भर्मेन्ट विभाग श्रवण शब्दावलीहरू,
<https://dail.vermont.gov/sites/dail/files/documents/HearingTerminology.pdf> |

परिशिष्ट C: कानुनी ब्याकग्राउन्ड

A. संघीय प्रापकले संघीय अधिकार र उपलब्धता नियमहरूको पालना गर्नुपर्छ

संघीय कानूनअन्तर्गत, ANR सहित संघीय वित्तीय सहायता प्रापकहरूले संघीय अधिकार र उपलब्धतासम्बन्धी नियमको पालना गर्न आवश्यक छ। ANR ले EPA, गृह विभाग (DOI), संघीय आपत्कालीन व्यवस्थापन एजेन्सी (FEMA) र कृषि विभाग (USDA) बाट संघीय कोषहरू प्राप्त गर्छ।

1964 को देवानी अधिकारहरू ऐन (शीर्षक VI) को शीर्षक VI र यसको कार्यान्वयन नियमहरूले संघीय वित्तीय सहायता प्राप्त गर्ने जुनसुकै कार्यक्रमहरू वा गतिविधिहरूमा जाति, रङ वा राष्ट्रिय मूलका आधारमा भेदभाव निषेध गर्छ।²² EPA का कार्यान्वयन नियम र अदालतहरूले राष्ट्रिय मूलका आधारमा शीर्षक VI को भेदभावको निषेधलाई सीमित अङ्ग्रेजी प्रवीणतामा आधारित भेदभाव समावेश गर्न व्याख्या गरेका छन्।²³

EPA को शीर्षक VI कार्यान्वयन नियमहरूले प्रापकलाई परिभाषित गर्छ, “कुनै पनि राज्य वा यसको राजनीतिक उपविभाग, राज्य वा यसको राजनीतिक उपविभागको कुनै उपकरण, कुनै सार्वजनिक वा निजी एजेन्सी, संस्था, संगठन वा अन्य निकाय वा कुनै प्राप्तकर्ताको उत्तराधिकारी, नियुक्ति वा प्रापकसहित तर सहायताको अन्तिम लाभार्थीलाई बाहेकका कुनै पनि व्यक्तिलाई संघीय कोष र सहायता प्रत्यक्ष रूपमा वा अर्को प्राप्तकर्तामार्फत विस्तार गरिएको छ।”²⁴

संघीय सहायतामा संघीय रकमको अनुदान र ऋण, संघीय सम्पत्तिका अनुदान वा दानहरू वा कुनै पनि सम्झौता, व्यवस्था वा यसको एउटा उद्देश्य भनेको सहायताको प्रावधान भएका अन्य सम्झौताहरू मात्र नभई अन्य सहायता पनि पर्छन्।²⁵ शीर्षक VI ले प्रापकको सम्पूर्ण कार्यक्रम वा गतिविधि समेट्छ, प्रापकको संगठनको एक भाग मात्र संघीय वित्तीय सहायताले प्राप्त गरे तापनि संघीय कानूनले बताउँछ।

²² 42 U.S.C. § 2000d et seq. बाट प्राप्त गरिएको: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/USCODE-2008-title42/html/USCODE-2008-title42-chap21-subchapV.htm>; 40 CFR § 7: <https://www.epa.gov/sites/production/files/2013-09/documents/40p0007.pdf>

²³ संयुक्त राज्यको सर्वोच्च अदालतले सीमित अङ्ग्रेजी प्रवीणता भएका व्यक्तिहरू विरुद्ध भेदभाव राष्ट्रिय मूलका आधारमा भेदभावको एक रूप हो, शीर्षक VI को उल्लङ्घन र यसरी निषेधित भएको ठहर गर्‍यो। *Lau v. Nichols*, 414 U.S. 563 (1974).

²⁴ 40 C.F.R. § 7.25.

²⁵ DOJ, साधारण भाषामा पहुँचका प्रश्नहरू, प्राविधिक सहायता र संघीय रूपमा संचालित र संघीय रूपमा सहायता प्राप्त कार्यक्रमहरूका लागि मार्गनिर्देशन, संघीय समन्वय र अनुपालन खण्ड, नागरिक अधिकार विभाग, अगस्त 2011, p. 2.

B. भाषा पहुँच सेवाहरू चाहिने व्यक्तिहरूको पहुँच सुधार्नका लागि आवश्यकताहरू र मार्गनिर्देशन

राष्ट्रपति Clinton ले अगस्ट 11, 2000 मा संघीय सरकारको “अन्यथा अङ्ग्रेजी भाषाको प्रवीणता नभएका योग्य व्यक्तिहरू” लाई कार्यक्रम र सेवाहरू प्रदान गर्ने कुरा सुनिश्चित गर्नका लागि *सीमित अङ्ग्रेजी प्रवीणता भएका व्यक्तिहरूका लागि सेवाहरूमा पहुँच सुधार गर्ने शीर्षकको*, संघीय कार्यकारी आदेश 13166 (EO 13166) मा हस्ताक्षर गर्नुभयो।²⁶ EO 13166 ले सबै संघीय निकायलाई तिनीहरूले प्रदान गर्ने कार्यक्रम र सेवाहरूको मूल्याङ्कन गर्न र उक्त कार्यक्रम र सेवाहरूमा सहभागी हुन सीमित अङ्ग्रेजी प्रवीणता भएका (LEP भएका व्यक्तिहरू) जनताका सदस्यहरूका आवश्यकता पहिचान गर्नु पर्ने हुन्छ। कार्यकारी आदेशले उक्त संघीय निकायहरूलाई संघीय सहायता प्राप्तकर्ताहरूले LEP कार्यक्रम र सेवाहरूमा अर्थपूर्ण पहुँच प्रदान गर्ने कुरा सुनिश्चित गर्न निर्देशन दिन्छ।

संयुक्त राज्य अमेरिका न्याय विभाग (DOJ) 1964 को नागरिक अधिकार ऐन र EO 13166 को सरकार-व्यापी समन्वयका लागि जिम्मेवार छ।²⁷ DOJ ले पहिलो पटक 2000 मा EO 13166 मा सामान्य मार्गनिर्देशन जारी गर्‍यो²⁸ र यसको हालको मार्गनिर्देशन जुन 18, 2002 मा जारी गर्‍यो।²⁹ यो मार्गनिर्देशन संघीय निकाय र प्रापकहरूलाई संघीय निकायहरूका कार्यक्रम, सेवा र गतिविधिहरूमा LEP को अर्थपूर्ण पहुँच प्रदान गर्न शुद्धता र नियामक दायित्वहरूको पालना गर्न मद्दत गर्न बनाइएको हो।

DOJ को मार्गदर्शनमा LEP भएका व्यक्तिहरूलाई “अङ्ग्रेजी आफ्नो प्राथमिक भाषाका रूपमा नबोल्ने र अङ्ग्रेजी पढ्न, लेख्न, बोल्ने वा बुझ्न सक्ने सीमित क्षमता भएका व्यक्तिहरू, सीमित अङ्ग्रेजी प्रवीणता हुन सक्ने वा भाषासम्बन्धी सहायताको विशेष प्रकारको सेवा, लाभ वा इन्काउन्टर सम्बन्धमा हकदार हुन सक्ने 'LEP' भएका व्यक्ति” भनी परिभाषित गरिन्छ।³⁰ DOJ को मार्गदर्शनमा LEP भएका व्यक्तिहरूबाट कार्यक्रमहरूमा अर्थपूर्ण पहुँच प्रदान गर्न “सुरुवाती विन्दुका रूपमा” प्रापकको प्रयोगका लागि चार खण्डको परीक्षण व्याख्या गरिन्छ:

- 1) सेवाका लागि योग्य वा कार्यक्रम वा ग्यारेन्टीले योग्य सेवाको जनसंख्या सामना गर्न सक्ने भाषा समूहबाट LEP भएका व्यक्तिहरूको संख्या वा अनुपात।

यसबाट पुनः प्राप्त गरिएको:

https://www.lep.gov/sites/lep/files/resources/081511_Language_Access_CAQ_TA_Guidance.pdf.

²⁶ EO 13166, *सुप्रा* नोट 8।

²⁷ LEP भएका व्यक्तिलाई अर्थपूर्ण पहुँच प्रदान गर्न संघीय निकाय र प्रापकहरूको सहायताका लागि DOJ को यो वेबसाइट हेर्नुहोस्: <https://www.lep.gov/>

²⁸ EO 13166, 50123 मा *सुप्रा* नोट 8।

²⁹ DOJ LEP मार्गनिर्देशन, *सुप्रा* नोट 13.

³⁰ *Id.*, p.3 41459.

- 2) सहायता खोज कार्यक्रममा सम्पर्कमा गर्ने विशेष भाषा समूहहरूका LEP भएका व्यक्तिहरूको बारम्बारता।
- 3) कार्यक्रम, गतिविधि, जानकारी वा सेवाको प्रकृति र महत्त्वपूर्ण वा व्यक्तिको जीवनको कार्यक्रमबाट प्रदान गरिएको सेवा; र
- 4) अनुदान/प्रापक र लागतहरूका लागि स्रोतहरू उपलब्ध छन।

EPA ले 25 जुन, 2004 मा *वातावरण संरक्षण निकायको वित्तीय सहायता प्राप्तकर्ताहरूलाई शीर्षक VI मा निषेधित राष्ट्रिय उत्पत्ति भेदभावविरुद्ध सीमित अङ्ग्रेजी प्रवीणता भएका व्यक्तिहरू* (EPA LEP मार्गनिर्देशन) का लागि मार्गनिर्देशन जारी गरेको छ।³¹ EPA LEP का मार्गनिर्देशनले DOJ को चार खण्डको परीक्षण समावेश गरेर LEP भएका व्यक्तिहरूलाई कार्यक्रम, सेवा र गतिविधिहरू प्रयोग गर्न अर्थपूर्ण पहुँच प्रापकहरूका लागि फ्रेमवर्कमा उपलब्ध गराउँछ। EPA ले फेब्रुअरी 10, 2017 मा अपडेट गरिएको EPA आदेश 1000.32 हकदार, *कार्यकारी आदेश 13166 सँग निम्न अनुपालन पनि जारी गरेको छ: सीमित अङ्ग्रेजी प्रवीणता भएका व्यक्तिहरूका लागि सेवाहरूमा पहुँच सुधार गर्ने* (EPA आदेश)।³² EPA आदेशले EO 13166 सँग अनुपालन सुनिश्चित गर्न अपेक्षा, आवश्यकता र थप मार्गनिर्देशनहरू सेट गर्छ।³³ अन्य संघीय निकायहरूले तिनीहरूको संघीय सहायता प्राप्तकर्ताहरूका लागि, राज्यका निकायहरूसहित, निरन्तर DOJ का मार्गनिर्देशनसँग सुसंगत मार्गनिर्देशन उपलब्ध गराउँछन।³⁴ LEP भएका व्यक्तिहरूका आवश्यकताहरूबारे मार्गनिर्देशन र अन्य जानकारीका लागि, संघीय सरकारको सीमित अङ्ग्रेजी प्रवीणताको वेबसाइट: <https://www.lep.gov/> मा गएर हेर्नुहोस्।

C. प्रभावकारी सञ्चारका लागि आवश्यकता र मार्गनिर्देशन

खण्ड 504 को पुनर्स्थापना ऐन ("खण्ड 504") अनुसार "[n]o अन्यथा असक्षमता भएको योग्य व्यक्ति हुनु आवश्यक छ।। . कुनै पनि असक्षमता भएका योग्य व्यक्तिहरूलाई उनीहरूको असक्षमताका कारण सहभागिता जनाउनबाट एकल रूपमा बहिष्कृत गरियो भने यसका लाभहरू उपलब्ध गराउन अस्वीकार गरिने छैन वा संघीय वित्तीय सहायता प्राप्त गर्ने कुनै कार्यक्रम वा क्रियाकलापअन्तर्गत भेदभाव गरिने

³¹ EPA LEP मार्गनिर्देशन, *सुप्रानोट 9*.

³² EPA आदेश नम्बर 1000.32, "कार्यकारी आदेश 13166 सँग अनुपालन: सीमित अङ्ग्रेजी प्रवीणता भएका व्यक्तिहरूका लागि सेवाहरूमा पहुँच सुधार गर्ने।" यसबाट पुनः प्राप्त गरिएको:

https://www.epa.gov/sites/production/files/2017-03/documents/epa_order_1000.32_compliance_with_executive_order_13166_02.10.2017.pdf.

³³ *आइडी*।

³⁴ DOJ LEP मार्गनिर्देशन, *सुप्रानोट 13*. यसबाट पुनः प्राप्त गरिएको: <https://www.lep.gov/title-vi-guidance-for-recipients>.

छैन।”³⁵ असक्षमता भएका अमेरिकीहरूको ऐन (ADA) ले संघीय वित्तीय सहायतालाई ध्यान नदिई सबै सार्वजनिक निकायमा असक्षमताको आधारमा भेदभाव रोक्न खण्ड 504 को व्यापक दायित्व विस्तार गर्छ।³⁶

ADA को शीर्षक ॥ सबै राज्य र स्थानीय सरकार र सबै विभाग, निकाय, विशेष उद्देश्यका जिल्ला र राज्य वा स्थानीय सरकारका अन्य उपकरण ("सार्वजनिक निकायहरू") मा लागू हुन्छ। यो सबै कार्यक्रम, सेवा वा सार्वजनिक संस्थाका गतिविधिहरूमा लागू हुन्छ। सार्वजनिक सेवाहरू प्रदान गर्नका लागि अन्य संस्थाहरूसँग सम्झौता गर्ने शीर्षक ॥ संस्थाहरूको पनि उनीहरूका ठेकेदारहरूले असक्षमताहरू भएका मानिसहरूसविरुद्ध भेदभाव नगर्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने दायित्व हुन्छ।

DOJ को मार्गनिर्देशनमा राज्यहरूमा समेटिएका संस्थाहरूले "दृष्टि, श्रवण वा बोल्न नसक्ने व्यक्तिहरू" सञ्चारका विभिन्न माध्यमहरू प्रयोग गर्ने LAP भएका व्यक्तिहरू भनिने व्यक्तिहरूसँग प्रभावकारी रूपमा सञ्चार गर्ने बेलामा, "सहायता र सेवाहरू" उपलब्ध गराउनुपर्छ भन्ने कुरा उल्लेख गरिएको छ।³⁷ प्रभावकारी रूपमा सञ्चार गर्नका लागि कुन सहायता वा सेवा चाहिन्छ भन्ने निर्णय लिनका लागि सञ्चारको प्रकृति, लम्बाइ, जटिलता र सन्दर्भका साथै व्यक्तिको सञ्चारका सामान्य विधि(हरू) मा आधारित हुन्छ। सञ्चारसम्बन्धी आवश्यकताहरू भएका व्यक्तिहरूका लागि सञ्चार गर्न चाहिने मार्गनिर्देशन र अन्य जानकारीका लागि, संघीय अमेरिकी सरकारको असक्षमतासम्बन्धी ऐनको वेबसाइट: <https://ada.gov/> मा गएर हेर्नुहोस्।

³⁵ प्रकाशन L. No. 93-112, 97 Stat. 394 (Sept. 26, 1973), 29 U.S.C. § 701 et seq.

³⁶ 29 U.S.C. § 794.

³⁷ DOJ, *ADA सम्बन्धी आवश्यकताहरू: प्रभावकारी सञ्चार*, <https://www.ada.gov/effective-comm.htm>; DOJ, *ADA अपडेट: प्रदेश र स्थानीय सरकारहरूका लागि प्राइमर*, https://www.ada.gov/regs2010/titleII_2010/title_ii_primer.html.